

สรุปนโยบายและวิสัยทัศน์จากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
ในงาน “Future Thailand”

เมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๗

ณ สามย่านมิตรทาวน์ ฮอลล์ ชั้น ๕ กรุงเทพมหานคร

๑. ผลงานในระยะ ๓ เดือน ดังนี้

๑.๑ ด้านอุดมศึกษา

๑) การลดความเหลื่อมล้ำและสร้างโอกาสการเข้าถึงการศึกษา ในระดับอุดมศึกษา ให้เด็กเข้าเรียนระดับมหาวิทยาลัยได้มากขึ้น โดยได้ดำเนินการยกเว้นค่าสมัครสอบ TCAS รอบที่ ๓ ให้แก่นักเรียนนักศึกษาสำหรับการเลือกคณะ ๑๐ อันดับแรก

๒) การพลิกโฉมมหาวิทยาลัย (Reinventing University) ได้จัดหลักสูตรการสอนให้สอดคล้องกับปัจจุบันและยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยดำเนินการ ดังนี้ ๑) จัดตั้งระบบคลังหน่วยกิตมหาวิทยาลัย (University Credit Bank) และระบบคลังหน่วยกิตกลาง (National Credit Bank) เพื่อให้มหาวิทยาลัยที่ไม่มีระบบเครดิตมาใช้ระบบกลางดังกล่าวร่วมกัน ๒) พัฒนาหลักสูตรหรือรายวิชาที่เป็นชุดทักษะสมัยใหม่ในรูปแบบ Skill Set Online Course เช่น วิชา coding วิชา EV ที่เป็นสาขาวิชาชีพใหม่และสอดคล้องกับความต้องการของตลาด เพื่อเพิ่มโอกาสและทางเลือกในการพัฒนาทักษะให้แก่ผู้เรียน ๓) พัฒนาหลักสูตรที่แตกต่างจากมาตรฐานของการอุดมศึกษาเดิม ในรูปแบบ Sandbox เพื่อเป็นพื้นที่ทดลองเปิดโอกาสให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถออกแบบการศึกษารูปแบบใหม่ที่ยืดหยุ่น โดยนำเอาความต้องการของภาคอุตสาหกรรมในประเทศ มาเป็นเป้าหมายของการจัดหลักสูตร ซึ่งจะทำให้เมื่อผู้เรียนจบการศึกษาแล้วมีงานทำ และ ๔) พัฒนาการรับรองทักษะของนักศึกษาในรูปแบบ Skill Transcript เพื่อรับรองความสามารถให้สามารถนำไปประกอบอาชีพเสริมระหว่างเรียนได้

๓) การผลักดันงานวิจัยและนวัตกรรมในมหาวิทยาลัยสู่เชิงพาณิชย์ เพื่อให้มหาวิทยาลัยมีรายได้เพิ่มขึ้น โดยการจัดตั้ง University Holding Company โดยได้ดำเนินการส่งเสริมการลงทุนในรูปแบบหน่วยธุรกิจกว่า ๘๐ บริษัท เกิดการลงทุนกว่า ๓๐๐ ล้านบาท ใน ๘ มหาวิทยาลัย

๔) โครงการจัดสร้างศูนย์นวัตกรรมแห่งอนาคต (Futurium) ซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้ขนาดใหญ่แห่งใหม่ในภูมิภาคอาเซียน โดยมุ่งพัฒนาศักยภาพเยาวชนไทย เป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต “Lifelong Learning” มุ่งองค์ความรู้สมัยใหม่ด้านอุตสาหกรรมและวิศวกรรมจากสถาบันวิจัยต่าง ๆ ตั้งอยู่ที่ ต.คลองห้า อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี ขณะนี้ งานก่อสร้างอาคารศูนย์ดำเนินการก่อสร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว และอยู่ระหว่างการจัดนิทรรศการและตกแต่งภายใน

๑.๒ ด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

๑) โครงการดาวเทียม THEOS-๒ ซึ่งเป็นดาวเทียมของไทยเพื่อสำรวจโลกที่อยู่ภายใต้โครงการระบบดาวเทียมสำรวจเพื่อการพัฒนา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ประโยชน์ในการพัฒนาภาคการเกษตรและอาหาร การบริหารจัดการน้ำแบบองค์รวม ภัยธรรมชาติ การจัดการเมือง โครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญของประเทศ ทรัพยากรธรรมชาติ และระบบนิเวศ

๒) โครงการสร้างรถไฟฟ้าต้นแบบของไทย รถไฟ “สุดขอบฟ้า” ออกแบบและผลิตโดยคนไทย ใช้วัสดุภายในประเทศกว่าร้อยละ ๔๔ ลดการนำเข้าตู้รถไฟจากต่างประเทศได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐ ซึ่งการรถไฟแห่งประเทศไทยเป็นผู้นำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ขยายผลสู่เชิงพาณิชย์

๓) การพัฒนาเทคโนโลยีและยกระดับรถยนต์พลังงานไฟฟ้า EV (Electric Vehicle) อุตสาหกรรม โดยเร่งส่งเสริมประเทศไทยสู่ศูนย์กลาง EV อาเซียนและฐานการผลิตในเอเชียแปซิฟิก

๔) การส่งเสริมและสนับสนุนสตาร์ทอัพ โดยการพัฒนาและส่งเสริมระบบนิเวศสำหรับธุรกิจสตาร์ทอัพ ดังนี้ ๑) โครงการ Startup Thailand League บ่มเพาะความเป็นผู้ประกอบการให้กับเยาวชนร่วมกับมหาวิทยาลัย ๒) โครงการ Global Startup Hub การส่งเสริมแหล่งทุนให้ความช่วยเหลือธุรกิจสตาร์ทอัพ และ ๓) การผลักดันเรื่อง พรบ.สตาร์ทอัพ

๑.๓ ด้านการแก้ปัญหาด้วยนวัตกรรม

๑) การสร้างนวัตกรรมเครื่องตรวจวัดปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็กในอากาศ (Dust Boy) โดย อว. ได้มอบเครื่องตรวจวัดฯ ให้แก่ สธ. และ สถาบันการศึกษา หน่วยงานภาครัฐและเอกชน จำนวน ๕๐๐ เครื่อง

๒) AI เพื่อคนไทย ได้ดำเนินการพัฒนาแชทบอท AI ที่เป็นภาษาไทย “โอเพ่นไทยจีพีที (OpenThaiGPT)” ซึ่งมีความเร็วกว่า ChatGPT ถึง ๘ เท่า มีฐานข้อมูลพจนานุกรมภาษาไทยมากกว่า ๒๕,๐๐๐ คำ

๓) “ Traffy Fondue” เพื่อแก้ไขปัญหาของประชาชน โดยนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของระบบรับแจ้งและบริหารจัดการปัญหาเมือง ดำเนินการโดย สวทช.

๔) นวัตกรรมจัดการและแปรรูปวัสดุรีไซเคิลครบวงจร โดยใช้โมเดลนวัตกรรมจัดการขยะอย่างครบวงจร มาสนับสนุนการจัดการขยะชุมชนใน อบต.ตาลเดี่ยว จ.สระบุรี จนเกิดการกระจายรายได้ในชุมชนกว่า ๑๐ ล้านบาท เกิดธุรกิจชุมชนต้นแบบ มีการรีไซเคิลขยะกว่า ๑,๐๐๐ ตันต่อปี ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ๒,๔๐๐ ตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่าต่อปี

๒. แนวทางการทำงานต่อไป

อว. มุ่งเน้นการดำเนินงานตามแนวคิด “เรียนดี มีความสุข มีรายได้” และ “วิจัย นวัตกรรมดี ตอบโจทย์ตรงความต้องการ” โดยแนวทางในการดำเนินการในอนาคต ประกอบด้วย ๙ ประเด็น ดังนี้

๑) อยากเรียนต้องได้เรียน : สนับสนุนให้เด็กได้เข้าเรียนระดับอุดมศึกษาเพิ่มขึ้น มีศูนย์กลางจับคู่นักศึกษาที่ต้องการทุนกับมหาวิทยาลัยที่ให้ทุน และมีแพลตฟอร์มให้นักศึกษาเรียนรู้ออนไลน์ได้ทุกที่ ทุกเวลา

๒) เรียนมีความสุข มีรายได้ : โดยตั้งศูนย์ Student Wellness Club เพื่อดูแลสุขภาพจิตของนักศึกษาและตั้งศูนย์ Student Job Center เพื่อให้เกิดการจับคู่การจ้างงานระหว่างนักศึกษาและผู้ประกอบการในพื้นที่ที่มหาวิทยาลัยตั้งอยู่

๓) วิจัยและนวัตกรรมสำหรับคนไทยทุกคน : โดยการสร้างแอปพลิเคชัน เพื่อค้นหาผลงานวิจัยและช่วยลดค่าใช้จ่ายลิขสิทธิ์และสิทธิบัตร

๔) การจัดงาน อว. แฟร์ มหกรรมสินค้านวัตกรรมไทยสู่ตลาดโลก : โดยในงานมหกรรมฯ จะนำสินค้าที่เกิดจากงานวิจัย อว. ออกสู่ตลาด เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความต้องการทั้งด้านสินค้าและบริการ การจ้างงานของนักศึกษาโดยจัดให้มีกิจกรรมนักศึกษาพบปะผู้ประกอบการในงานมหกรรมฯ รวมทั้งการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาและการให้คำแนะนำแก่ภาคธุรกิจเอกชนที่เข้าร่วมงานมหกรรมฯ

๕) จัดจัดทำโครงการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์นวัตกรรมชั้นนำของอาเซียน (Futurium)

๖) โครงการ “หนึ่งอำเภอหนึ่งนวัตกรรม” : โดยส่งเสริมให้มหาวิทยาลัยเป็นหน่วยบริการในการให้คำปรึกษาและช่วยเหลือชุมชนในพื้นที่ในลักษณะ one stop service

๗) การดำเนินการเพื่อเปิดศักราชใหม่อุตสาหกรรมอวกาศไทย : โดยการส่งดาวเทียม THEOS - ๒ ขึ้นสู่วงโคจร และเผยแพร่ภาพข้อมูลจากดาวเทียมแก่ประชาชน

๘) โครงการ “อว. ขับเคลื่อนซอฟต์แวร์ไทยสู่ระดับโลก” : โดยการ Upskill - Reskill และวิจัย เพื่อสร้างความมั่นใจให้ซอฟต์แวร์ไทย

๙) กองทุนพัฒนาการอุดมศึกษา ซึ่งเป็นกองทุนที่จัดตั้งขึ้นใหม่ : โดยเน้นการให้ทุนมหาวิทยาลัยเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษา และสนับสนุนนักวิจัยและมหาวิทยาลัยโดยตรง และลดระยะเวลาพิจารณาทุนและการเบิกทุน จากเดิมที่มีเฉพาะทุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ที่มีจุดประสงค์เพื่อส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมโดยเฉพาะ

๓. นโยบายของ อว. สำหรับมหาวิทยาลัยและหน่วยงานวิจัย จำนวน ๖ ประเด็น ดังนี้

๑) การปรับการเรียนการสอนโดยเฉพาะในสาขาที่มีความต้องการสูง ให้นักศึกษาสามารถจบการศึกษาได้เร็วกว่า ๔ ปี

๒) การปรับปรุงการเรียนการสอนและหลักสูตรที่จำเป็นต่อการทำงานยุคใหม่ เช่น AI, Data Science, Cloud, Coding, E-Commerce เป็นต้น

๓) การจัดทำหลักสูตรที่เน้นการเรียนรู้แบบ Experiential Learning และ Entrepreneurial Education เน้นการเรียนรู้กับการปฏิบัติ และสร้างผู้ประกอบการใหม่ เช่น สหกิจศึกษา (Cooperative and Work Integrated Education : CWIE) เพื่อสร้างบัณฑิตพันธุ์ใหม่เพิ่มมากขึ้น

๔) การจัดทำและรับรองทักษะ หรือ Skill Transcript เพื่อระบุถึงทักษะที่นักศึกษาได้เรียนรู้และพัฒนาในแต่ละปี

๕) การพัฒนาระบบคลังหน่วยกิตกลาง (National Credit Bank) เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต Lifelong Learning

๖) การสนับสนุนให้มีการเรียนการสอน ทำวิจัย จัดสรรทุนวิจัย และศูนย์ทดสอบรถยนต์ไฟฟ้า EV รวมทั้งส่งเสริมให้มหาวิทยาลัยและหน่วยงานภายใต้ อว. ใช้ รถ EV โดยเฉพาะรถบัสหรือรถสวัสดิการของมหาวิทยาลัย เป็นต้น

กลุ่มงานยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาชุมชนฯ

สำนักนโยบายและแผน สป.

มกราคม ๒๕๖๗